

Cimlevegő

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

TARTALOMJEGYZÉK:

Jucika kecskéje. Cimkép	161
Tavaszi ének. Vers. Irta: Benedek Elek	162
A betyár. Régi történet. Irta: Balogné Molnár M.	162
A Lódenkabát. Mese. Irta: Szondy György	164
Tavasz ébredése. Vers. Irta: Benedek Elek	166
Rák és mász. Székely népmese. Gulyás Károly rajzaival	167
Az új ruha. Vers. Irta: Drosnyák János	168
Tamás érdeklődik. Csevegés	168
Öcsike tüzoltó-csapatot szervez	171
Egy szegény fiú története. Elbeszélés. XI. közle- mény. Irta: Dánielné Lengyel Laura	172
Itt a tavasz	174
Elek nagyapó üzeni	175
Fejtörő	176

ÖCSIKE KÖNYVE

a „nadselü” gondolatok első sorozata

IRTA: BENEDEK ELEK.
Csinos kemény kötésben ára 35 Lei.

Megrendelhető a kiadóhivatalban Szatmáron.

A Cimbora azt üzeni: Ha finom
cukorkát
akartok:**kérjétek Melissát****Eredeti Wolfner****gépszijak**
minden méretben
kaphatókBRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.**A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.**

Alapítke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takarékbetét állomány 46 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölcsönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generala bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.**Fiúk!****Lányok!****A Cimborát****olvassátok,****szeressétek,****terjesszétek!**Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.**A lap egy negyedévre negyven leuért jár.**

Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.
A szerkesztőségnek szóló levelek, rejtvény megfejtések és
közlésrészt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbaczon,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.

Cimbora

JÓ GYERMEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

JUCIKA KECSKÉJE.

TAVASZI ÉNEK.

Irta: **Benedek Elek.**

Isten áldott napja csak elmosolyodik:
Megmozdul a vén Föld, s mindjárt tavaszodik,
Kibujik a fűszál s csudálva csudálja:
Hová lett Tél apó hófehér bundája.

Mi ez? Valóság? Vagy tán csalfa álom?
Imé, már bogárka mászik a fűszálon.
Tegnap még szendergett a Föld kebelében,
Ma már sütkérezik a nap melegében.

Virágrügyek a fán már nem álmodoznak,
Áldott nap csókjára mind kibomladoznak.
Látom már, tudom már: két-három nap múlva
Valamennyi fa lesz virágba borulva.

Hire sincs, nyoma sincs a nagy csendességnek.
Pacsirta nótája száll a magas égnek.
Versenyt énekelnek a dalos madarak.
Ez a legszebb verseny. Nincs miatta harag.

Zümmög a méhecske. Futkároz a hangya.
Lót-lút, serénykedik. Nem hallik a hangja.
Szeretném hallani. Nem hallok semmit sem.
Ne búsulj, kis hangya! Hallja a jó Isten.

Megtelt a határ is szántó-vető néppel,
Vidám arcú gazda eke után lépdel.
Szíve meg-megdobban édes boldogságtól,
S imát küld az égbe dalos pacsirtától.

Én is a kertemben elbűvölten járok,
Reám mosolyognak csudaszép virágok.
Hosszan nézem a fák szép virágos ágát,
S áldva magasztalom Isten nagy jóságát.

Áldom, Isten, áldom a te szent nevedet,
Kinek egy szavára a Föld felébredett.
Ki ha nem akarnád: madár nem dalolna.
Ez az egész világ olyan néma volna!

Áldom, Isten, áldom a te szent nevedet!
Te ébresztéd föl a szendergő rügyeket.
A Nap mosolygása a Te mosolygásod,
Ami népet látok, a Te alkotásod.

Minden a Te műved: az Ég, a Föld, a Nap;
Hogy amerre nézek, virágok nyílanak.
Te ékesítéd fel az egész világot.
Legyen a Te neved mindörökké áldott!

A betyár.

(Régi történet.)

— Irta: **Baloghné Molnár Mária.** —

Az Olt völgyében, Kálnokon, a faluszéli malomban laktak valamikor Úke András molnárék. Úke Trézsi, a nótáskedvű, bogárszemű lány volt a malomkert legszebbik virágszála. Esténként messze becsengett daloló hangja az álomban szendergő falu házacskái közé:

Tul az Olton faragnak az ácsok . . . Nótája hangjára az álmos öregasszonyok megfordultak ágyaikban s epés rosszindulattal dohogták: Trézsi veszti érzi.

Tul az Olton pedig csakugyan faragtak az ácsok. Igaz, hogy csak naplementéig, esténként már a Kunságról jött ácslegényeknek énekelgett Trézsi a malom előtt.

Ősszel áztán, hogy az ácsok befejezték munkájukat, egy közülök, a szép Patkós Lőrinc feleségül vette és elvitte nagykunsági menyecskének a feketeszemű székelyleányt.

Az irigy öregasszonyok jóslása azonban valóra vált. A szép Patkós Lőrinc, amilyen szép, olyan rosszember volt. Téli foglalkozása abból állott, hogy a tyúkólak tollas lakóit zsákszámba szedte össze éjszakánként a jámbor gyomai gazdák udvaráról. Nem ritka eset volt az sem, hogy a gömbölyűre hizott, göndörfarku malacokat elhajtotta a disznótlakból. A nagylaposi

határban álló Rozsda-csárda híres csaplárosnéja, Cifra Rozál tudná megmondani, hányszor tartott egy télen disznóölést Patkós Lőrinc, mert biz' az minden lopott malaccal odáig ment s ott intézte el a rőfögő jószág sorsát.

Jól tudta mindenki, hogy a környékben történő efféle lopások mind az ő művei, mégse merte érte bántani senki fia. Nein bizony, mert igen hatalmas pártfogója volt ökelmének. Ez pedig nem más volt, mint a Nagykunság egyik leghírhedtebb rablóbetjárja, Patkós Marci, aki Patkós Lőrincnek tulajdon édesapja volt. Patkós Marci pedig nem nagyon lett volna válogatós a bosszuállásban. Hamar felgyújtotta volna haragosa fölött a nádfödelet s biz' az még borzasztóbb dolgoktól sem riadt volna vissza. Így aztán Patkós Lőrinc nyugodtan üzhette csúnya mesterségét. Hanem a tisztaszivű erdei virág, a feketeszemű Trézsi, rettenetes szegyenkezéssel járt az emberek között, akik inkább félelemmel, mint becsüléssel fogadták közeledését. Hiába hizelgett férjének, hiába kérlelte, hiába igyekezett letériteni rossz utjáról.

A sok sirást, nyafogást, bánatot, amely Trézsi asszony otthonát betöltötte, végre is megunt a rosszvérű Patkós Lőrinc s egy szép

napon faképnél hagyta feketeszemü feleségét és feketeszemü fiacskáját, Andriskát. Beállt apja betyárai közé, bevette magát a pusztába s még csak a város határa felé se nézett többé. Ettől a naptól kezdve Gyoma békén élhetett a híres betyároktól, elkerülték azok még a környékét is.

Az emberek is egy darabig békén hagyták az asszonyt és a gyereket, de mikor látták, hogy a két betyár mit sem törődik velük, üldözni kezdték őket. A betyár feleségét senki sem hívta munkába, köszönését sem fogadták el, végén még a házat is ellicitálták fejük fölül. A szomorú Trézsi asszony otthagya Gyomát s a túri határban álló elhagyott csősz kunyhóban ültette föl tanyáját. Bizony már három esztendeje volt, hogy árván hagyta őket Patkós Lőrinc s azóta csak félelmesnél félelmebb híreket hallott felőle Trézsi. Mégis minden este összetette kezét Andriska kiskezével s úgy imádkoztak: óh, én édes, jó Istenem, őrizd meg, áldd meg, hozd haza édesapámat, ámen.

Egy éjszaka felébresztette Trézsi asszony békén álmodó Andriskáját:

„Andriskám, madárkám, kelj fel! Én fádom, én nagyon fádom. Erigy el a Rozsdába galambom, hozz egy kis forró bort, hátha az felmelegitene. Jaj, én olyan beteg vagyok, kicsi fiam. Ha kiállasz a kunyhó elé, balra nézz, Gyoma felé. Arra látsz egy kis pislogó világosságot, az ott a csárda. Aztán ne félj a sötétségtől, árva gilicém, imádkozz s veled lesz az Isten.”

Andriska sietve kapkodta magára rongyoskált s neki vágott a fekete pusztaságnak. Biz' az félelmes volt, mitagadás benne. Zúgva nyargalt rajta az őszi szél s Andriska ködmenkéjét ugyancsak megcibálta. Borzongva lépegetett egy ideig a gyerek, egyszerre eszébe jutottak anyja szavai: imádkozz, árva gilicém s veled lesz az Isten. Teletorokkal fogott hát egy zsol-tár énekléséhez:

Az Úr énnékem őriző pásztorom...

A szél szárnyaira kapta a csilingelő gyermekhangocskát s teleszórtá vele a fekete pusztát.

... Azért semmiben meg nem fogyatkozom.

Gyönyörűszép mezőn engemet éltet.

És szép, kies folyóvízre legeltet,

Lelkemet megnyugtatja szent nevével

És vezérl engem igaz ösvényében.

Amikor a végére ért, megint csak újra kezdte.

A hangos énekszótól észre sem vette, hogy már nem egyedül rója a pusztát, hanem hallgatagon kíséri egy lovas. Pörge kalapját kezébe véve, lehajtott fejjel ült lován a betyár s elfogódott szívvvel hallgatta Isten kis hírnökének kedves hangocskáit. Ki tudja, milyen emlékeket ébreszthetett szívében az ártatlan gyermekhang vallástétele a vad pusztaságon, de hihetetlenül megszéledült szívvvel kísérté a pa-

rányi éjszakai utast a csárda kapujáig. Valljuk be őszintén, kóbor kutyák támadásától féltette a gyereket. A csárda udvaránál aztán hatalmas kurjantással riasztotta szét a két dühös komondort: Csiba te, nem látjátok, hogy csak egy gyerek az! S leugorva lováról, mélységes megvetéssel rugta oldalba őket. A zajra a csárda ajtaja kinyílt s a kackiás csárdásné csudálkozva eresztette be maga előtt a vendégeket.

— Hát ez a gyerek hogy került ide?

Andriska hirtelen előadta, mi járatban van s amíg a csaplárosné a kármentőben foglalatoskodott, a betyár, aki szemére vágott kalappal ült le a hosszú asztal végéhez, odaszólt Andriskának:

— Hogy hívnak, öcskös?

— Patkós Andriskának, szolgálatjára.

A betyár egyszeribe lejetetejére toltá árvalányhajas kalapját s előre görbülve, fojtott hangon kérde:

— Kinek a fia vagy?

— Patkós Lőrinc édesapámuramé, meg Űke Trézsi lelkemanyámé, szolgálatjára.

A betyár felhördült. Odaugrott a megriadt gyermekhez s leguggolva eléje, olvadozó hangon rebegte:

— Andriskám, szivem rubintos gyöngyvirága, te volnál az? Hát te hogy kerülsz erre a határra? Hát titeket kiüldöztek Gyomáról? Hát a te idesanyád beteg? Óh, én édes megbocsájtó Istenem! S felugorva térdéről nagyot rikoltott: Korcsmárosné, bort, hamar, forró, mint a pokol tüze, mert ha meghal a feleségem, felgyujtom azt a nyomorúságos határt, ahonnan kiüldözték az én árván hagyott csibéimet! Azzal kitépve a forró borral telt kulacsot az álmélködő csaplárosné kezéből, karjára kapva Andriskát, rohant a lovához. A pusztán nyargalászó vihar sehogysem ért vágató lova nyomába, úgy repült a betyár beteg felesége kunyhója felé. Ott az ajtó előtt egyszerre nagyon megcsendesedett. Nem akart ajtóstul rohanni a házba, előre küldte Andriskát.

— Lelkemanyám, ne ijedjen meg kied, hazahoztam édesapámat is...

A betyár már akkor ott térdelt az ágy előtt s átölelve Trézsit és Andriskát, könnyes szemmel susogta:

— Hazajöttem szivem gyémántos gyöngyvirágai, hazajöttem. Elmegyünk innen messzire, vissza az Olt mellé, Kálnokra, ahol becsületes ember lehetek megint. Mert én becsületes ember akarok lenni és az is leszek, mert ezután az Úr lesz az én őriző pásztorom és vezérel engem igaz ösvényében.

Trézsi asszony lázas ujjai megbocsájtó szeretettel simogatták a betyár szép fekete haját s ajkai áhítatosan rebegték reá: Amen, ámen...

A lódenkabát.

– Irta: Szondy György. –

(Folytatás és vége.)

– Igen, igen! Halljuk a Kegyelmes Urat! Ő következik! – kiabálták és még a Frakk felesége is magához tért. Illatos selyemzseb-kendőt húzott ki a zsebéből és a szájához szorongatta.

– Nem bírom ezt a szagot! – nyögdecselte. – Irtóatosan fáj a fejem!

De az Angol Kockás már belekezdett a beszédbe.

– Irországban születtem – eh – hm – ahol smaragdszínű réteken fehér birkanyáják legelésznek... hm...

– Milyen szemléltetően beszél! – olvadozott a Pepita Nadrág. – Szinte látom a kis fehér bárányokat a zöld füvön!

– Valóban, bámulatra méltó ékesszólás! – bókkolt a Rövid Tavasz Felöltő is.

– Eh – hm – Nos, tulajdonképpen nem erről akartam beszélni! – folytatta az Angol Kockás. – Arra szeretnék rámutatni, hogy születésem óta a világ nagyon megváltozott. Én, pedig jó megfigyelőnek tartanak, még nem láttam azóta igazi, meleg napfényt. Borus, esős, széles lett a világ! Ehez kellene alkalmazkodnunk mindnyájünknek Kírh! Ez a jövő irányzata és ez az én meggyőződésem is.

– Csodaszépen beszéltél, Kegyelmes Uram! – lelkesedett a Rövid Tavasz Felöltő. – Bár, ami a napfényt illeti, talán tehetnénk némi engedményeket. Én például...

– Pardon, hogy közbevárok! – szólalt meg kedves, behizelgő hangon a Frakk. – Engedd meg, Kegyelmes Uram, de én úgy találok, hogy a jövő az estélyi ruhák zászlója alatt közelg! Számталanszor volt alkalmam elhagyni otthonunkat, de sehol, soha napfényt nem láttam. A napfény végleg eltűnt a földről. A jövő a miénk, az estélyi ruháké és így, bármennyire fáj, ellent kell mondanom mindenkinek, aki ezt be nem látja!

– Nos, a kérdés még nem ennyire érett! – vette át a szót a méltóságos külsejű Szalonkabát. – Én úgy láttam, van napfényes idő is! Persze, ideje válogatja! Dönteni még nem lehet egyik irányban sem. A jelszónk csak egy lehet ma: várni!

– Ugyan mire várni?! – mordult fel a Városi Bunda. – Önagyméltósága, az Angol Kockás igen helyesen körvonalazta a helyzetet, bár a jövőt én még élesebben látom a vastag, nehéz, hogy ne mondjam: prémes ruhadarabok felé haladni. Önagyméltósága enyhítette a valóságot, amikor borus, szeles, esős időről beszélt. A tény az, hogy bármikor menjek is ki az utcára, nem látok egyebet, mint havat és jeget. Hó és jég, jég és hó! Ez a valóság és ezért

kell kertelés nélkül a vastag ruhák irányához csatlakoznunk!

– Krikk-klakk! A kulcs fordult a zárban, a ruhadarabok egyszerre elhallgattak. Halvány világosság szüremkedett a szekrénybe és egy kéz kiakasztotta azt a ruhatartót, amelyiken a Lódenkabát és családja lógott.

A gazda sietve szedte le őket az akasztóról, a többieket meg visszazárta a szekrénybe.

– Vajjon hová vitték őket?! – találgatták odabenn, mikor bezárult az ajtó. – Bizonyosan haza! – dörmögött a Városi Bunda és még nagyobb gyűlölettel fordultak mindnyájan a többiek ellen, akik ott maradtak.

Pedig a Lódenkabát és családja nem haza került. A gazda bosszusan csomagolta be őket egy nagy papirosba. Az előszobában libériás inas várakozott, annak adta át a csomagot.

– Itt van. Azt hiszem, meg fog felelni.

– Igenis, kérem! – mondotta az inas, hóna alá csapta a Lóden családot és a Lóden családot most utazott az inas hóna alatt, le a lépcsőn, ki a kapun az uccára, ahol automobil pőfögött türelmetlenül.

Az automobilban két drágaruhás hölgy ült, a lábaik előtt sok kisebb-nagyobb csomag hevert. Ide került a Lóden családot is az inas hóna alól.

– Az irodához hajtson, – mondta ekkor az idősebbik hölgy a vezetőnek; és az automobil sebesen gördült tova az uccákon. Az idősebbik hölgy fáradtan dőlt hátra a selyemülésen.

– Ez volt az utolsó cím, hála Istennek! – fordult a kísérelőjéhez. – Igazán elfáradtam már, pedig délután lóversenyre megyünk, estére meg az Operába.

Az egyik uccában kopott, szomorú ház előtt végre megállt az automobil. Az inas felhordta a csomagokat az emeletre, ahol egy nagy üres szobában, árva, piszkos íróasztal búcsult a kályha mellett.

– A grófné öméltósága mai gyűjtése. Huszonkét csomag! – mondta az inas a rosszkedvű embernek, aki az íróasztal mellől előténfergett; azután vigan ugrált le a lépcsőn és sötétkék ruháján csillogtak a fényes acélgombok.

A rosszkedvű ember cigarettára gyűjtött és sorba bontogatta a csomagokat. Egyre csóválta a fejét, míg rakásra dobálta az elfakult, rongyos ruhaneműt.

Mikor a Lóden családot is kibontakozott a papirból, felderült az arca.

– Kapaszkodjatok jól belém! – sugta ekkor a Lódenkabát a feleségének és a fiának, és a nadrág meg a mellény belegombolkoztak a kabátba, hogy el ne választhassák őket.

A rosszkedvű ember végigtapogatta a Ló-

denkabátot és haragosan tépte le róla a feleségét meg a fiát, mikor észrevette, hogy a kabát rongyos. A Lódenkabát utána is szakadt és felsikoltott; és csakugyan, úgy érezte, mintha a szíve szakadt volna meg.

— A nadrág, meg a mellény jó lesz nekem! — morogta a rosszkedvű ember. — Ezt a selyembélést is kár lenne itthagyni! — és elővette a bicskáját, kihatította a Lódenkabát bélését. Azután odacsapta a sarokba, a többi ócskaruha tetejére.

A Lódenkabát félholtan feküdt ott. Nem birt másra gondolni, csak a feleségére, meg a fiára. Vajjon mi lesz belőlük? Hogy élnek meg nélküle?

— Soha, soha sem látom őket többé! — sajdult bele egyre bizonyosabban a valóság. — Elvették tőlem őket is — és én még mindig élek! Hát lehet így is élni? — és mentől többet gondolt rájuk, annál homályosabbá vált az emléküik és ez fájt a Lódenkabátnak a legjobban.

— Óh, bárcsak már a papirgyárba kerülnek! — sóhajtotta éjjelenként, mikor az egerek ott táncoltak az ócska ruhákon.

— Ha csak az a bajod, azon könnyen segítünk! — cincogtak vigan az egérek és csupa jóindulatból összerágták a kabát ujjait ott is, ahol addig nem volt rongyos.

— Köszönöm, köszönöm! — hálálkodott a kabát. — Most már talán eleget szenvedtem, hogy a papirgyárba kerülhessek!

De még nem került oda. Sokáig heverték az elhagyott szobában, míg ismét rájuk nyitották az ajtót. Emberek jöttek be, felnyalábolták a ruhákat és odalenn az uccán nagy szekérre rakták.

— Hová megyünk! — kérdezték egymástól a ruhák. — Talán a papirgyárba! — reménykedett a kabát, de a kocsi nem a papirgyárba hajtott. Tul a vasuti állomáson, fekete, szénporos sinek mellett állt meg. Fakult, rozoga deszkabódék izzottak itt a déli nap hevében és belőlük csontig soványodott, sápadt emberek báméskodtak a kocsira. Itt-ott gyerekek is előbujtak; nagyfejű, elsatnyult kócos fiúcskák és leányok és tágranyilt szemmel állták körül a kocsit.

— Ruhát hoztunk! — kiáltotta a kocsis. — Akinek ruha kell, jöjjön elő!

Most hát kiosztották a rongyos ruhákat a sápadt emberek között.

A Lódenkabát egy feketebajuszos, magas, szomorú emberhez került. Mikor hazavitte, a felesége nagy örömmel forgatta:

— Hiszen ez még egészen jó! Egy kicsit rongyos ugyan, de olyan szépen megfoltozom, hogy nem is lehet majd észrevenni. Oh, mégis csak jók az emberek! Most legalább lesz a téli meleg kabátod!

És este, amikor az állomáson zöld és piros fények gyulladtak ki a sinek között és az ég-

ről szeliden mosolygott a hold, az asszony ott ült a fülledt bódében és pislogó gyertya mellett foltozta a Lódenkabátot. Még bélést is tett belé egy régi szoknyájából; a sineken pedig vonatok robogtak el mellette, tele boldog és boldogtalan emberekkel és a mozdonyok úgy sikoltottak az éjszakában, mint az elkárhozott lelkek.

Reggel már hivatalba ment a Lódenkabát az új gazdájával. Mert ez a gazdája is hivatalba járt, mint a régi. De ez egészen másféle hivatal volt; sötét, rosszlevegőjű szoba és olyan szomorúság borult föléje, hogy aki belépett, szeretett volna sirva fakadni. Csupa sovány, szomorú ember ült az asztaloknál és ezek nem nevettek és nem beszélgettek soha. Csak szánogatták a tömördek betübarázdát a fehér papirosra és a szobában nem hallatszott más nesz, csak a tolluk percegése.

Igy mult el az ősz. Esténként már hideg szél sóhajtozott a faházak között és éjjel sokszor felsóhajtott a Lódenkabát új gazdája. A felesége néha sirt is.

— Megfagyunk a télen! — mondta az úrnak. — Nincs fánk és ez a bódé olyan hideg. Mi még talán kibírjuk, de mi lesz Arankával?

Aranka a kislányuk volt; és a Lódenkabátot minden éjjel reá terítették, hogy meg ne fázzon.

A szél pedig egyre hidegebben fújt. Már alig sárgult levél a fákon; éjszaka sötét vadludak gágogása hallatszott le a sötét magasságból.

— Emlékszel, milyen boldogok voltunk még tavaly ilyenkor is a mi régi kis otthonunkban? — mondta álmódzva az asszony. — Ilyentájt szedtük le a szilvát; a nagy rézüstben pöfögött a szilvaiz és Aranka egészen összemaszatolta az arcát a szilvaizzal! Vajjon leszünk még valaha boldogok?

— Igen, ezt jó volna tudni! — gondolta a Lódenkabát és neki is eszébe jutott minden, ami elmúlt. A felesége, a fia; a szép, fényes terem, ahová a régi gazdájával hivatalba járt.

— Ti még boldogok vagytok! — gondolta szomorúan. Nincs más boldogtalanság, csak ha szeretteinket veszítjük el! Én már nem is leszek boldog soha, csak a papirgyárban!

A szíve megint nagyon-nagyon fájt. A bántottól lassanként elgyengültek a szálai és szétmállottak. Az asszony minden este sokáig foltozta és a könnyei ráhullottak a kabátra. Beleivódtak a szövetébe és a kabát olyan nehéz lett tőlük, hogy a gazdája meggörnyedt alatta, mikor felvette.

Eljött a tél is. Havat hordott a szél és minden oldalról befútyult a faházikóba. Az emberek mozdulni is alig mertek odabenn, olyan hideg volt. A kislány egész nap az ágyban feküdt és éjszakára még az anyja is rátakargatta ruháit. De már azokon is átjárt a szél és a Lódenkabát sem volt többé az, aki régen. Egy reggel

forrón tüzelt a kislány homloka és a Lódenkabát orvoshoz szaladt a gazdájával.

— Hm, hm! — csóválta a fejét az orvos. — Nagyon sulyos a baj! Itt nem maradhat, kórházba kell vinni!

Délután eljött a mentőkocsi és elvitte a kislányt.

Most nagyon szomorú napokat élt át a kabát. A gazdája még görnyedtebben járt, mert az asszony még több könnyet hullajtott a kabátjára.

— Soha, soha sem fogom többé látni! — zokogott éjjelenként, míg a kabátot foltozgatta. Most már ő is tudta, amit a Lódenkabát, hogy az az igazi boldogtalanság, ha szeretteinket veszítjük el.

— De meg lehet szokni mindent! — gondolta szomorúan a kabát — és ez a legfájdalmasabb benne!

A gazdái is megszokták az életet a kislány nélkül. A Lódenkabát újra járt a hivatalba és odahaza egyre gyakrabban hallott beszélni a régi időkről, amik elmúltak és olyan boldogok voltak.

Ugy érezte, hogy már nem bírja tovább. A szálai egészen szertefoszlottak és az asszony sem tudta többé megfoltozni.

— Ezt már nem viselhetem! — mondta egy napon a gazda, mikor levetette. — Holnap az ünneplő ruhámat kell elővennem. Minek is nekem ünneplő ruha?

— Szegény öreg jószág te! — mondta aztán a kabátnak és végigsimogatta. — Mit csináljak veled? Téged már csak a rongyszedő használhat!

Másnap az asszony kidobta a kabátot, túl a sineken, a szemétdombra.

Oh, hogy örült a kabát!

Most hát nemsokára véget ér minden szenvedése.

Ott feküdt a szemétdombon, egy fél pár ócska cipő, meg egy törött cserépfazék mellett és várta a rongyszedőket.

De mostan tél volt, a rongyszedők odahaza ültek és a kabátot belepte a hó. Fehér takaró borult a piszkos szemétdombra, ellepett mindent és senki sem sejtette, hogy a szép, fehér lepel alatt mi van.

— Ez már olyan, mintha nem is lennék! — örvendezett a kabát. Milyen jó itt aludni! Bár sohase ébrednék föl!

Am jött a tavasz, sárrá olvadt a hó és a kabát olyan lett a sáros létől, mint egy piszkos bőrdarab. Már nem látszott, hogy valaha selyemmel bélelt Lódenkabát volt.

Mikor fölszikkadt a sár és már fű kezdett kiütközni a szemétdombon, megjelentek a rongyszedők. Rozoga kordéba dobálták a rongyokat és megindultak velük a papirgyár felé.

A hajdani Lódenkabát ott feküdt a sok piszkos, rothadó rongy közt.

— Ne érjen hozzám, hallja maga! — mor-

dult rá az egyik. — Nem szoktam urféléhez dörgölődni! En szegény munkás becsületes ruhája voltam!

— Óh — sóhajtott a Lódenkabát. — Annyit szenvedtem és olyan elhagyott vagyok! Nem látja, hogy egyformán sárosak vagyunk mindannyian?

— Mindegy! — dörmögött a munkásruha foszlány. — A szövésén érzem, hogy urféle volt. Félre innen!

— Majd a papirgyárban egyformák leszünk nemsokára! — mondta halkán és szomorúan a Lódenkabát.

A munkásruha gúnyosan felcacagott.

— Csak higgye az ilyen ostoba meséket! Papirgyár nincs! Elrothadunk, azután vége!

Pedig nem volt igaza.

A kordé csendesen dőcögött és már a papirgyár udvarán álltak. Munkások jöttek elő, szétválogatták a rongyokat. Amelyik egészen elkorhadt, nagy tűzön elégették, a többieket szálakra tépték a gépek és hófehérre mosták az óriási vízmedencékben. Fehér papir lett e sok szedett-vedett rongyból és azon már nem lehetett látni, hogy selyembélésű kabát vagy munkásruha volt valaha.

A papírra meséket nyomtattak, amiket egy szomorú ember álmodott a nagy éjszakában. A mesék azóta szerte bolyongnak a gyermekek között — és látod, most Hozzád is eljöttek!

TAVASZ ÉBREDÉSE.

Havasi kunyhóba'
Vígán szól a nóta.
Egy kis legény fujja,
Billeget az ujsa,
Hej de szépen fujja!

Eg a tűz, forr az üst,
Kéményen száll a füst,
Burkus kutya vonit,
Hej, víg élet van itt,
Be víg élet van itt!

Fujjad, Gyurka, fujjad,
Billegjen az ujjad,
Nem kell ide kóta,
Úgyis szép a nóta,
Ugy-e, kis Katóka?

Az erdő még havas,
De már jön a tavasz,
Kinyílt a hóvirág.
O de szép a világ,
Milyen szép a világ!

Rák és mász.

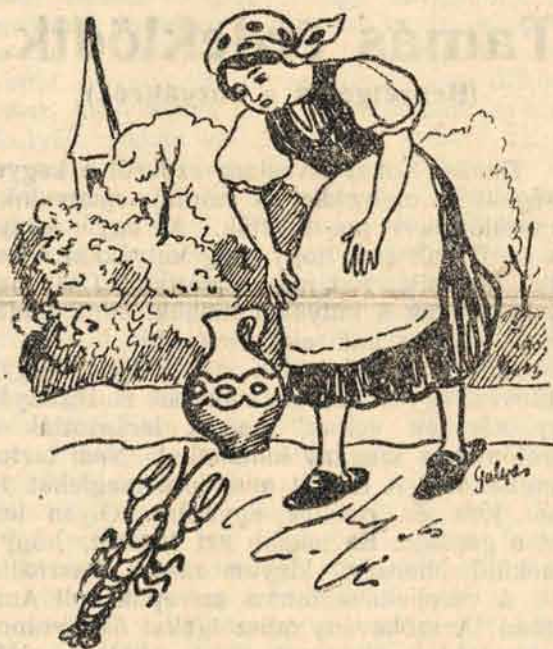
– Székely népmese. –

(Gulyás Károly rajzaival.)

Volt egyszer egy papné. Ez a papné mondja a szolgálójának:

– Hallod-e, szaladj a patakra, hozz egy korsó vizet. De, hallod-e, az egyik lábad ott s a másik itt legyen, s vigyázz a korsóra, el ne törd, mert a korsó s a fejed!

No, szalad a szolgáló, mintha szemét veték volna, már ott is a patak partján, meríteni akarja a korsót, de hát Uram, Teremtőm, éppen akkor mászik ki a patakból egy rák. Nézi, nézi a szolgáló, csudálkozik: vajjon micsoda Isten teremtése lehet. Mert látott ő már sokféle állatot, de ilyet még nem. Nézi, nézi, csudálkozik, fejét csóváltatja, s egyszerre csak ott terem egy huszár.

– Adj Isten, hugomasszony! Mit néz olyan erősen, lelköm?

– Én bizony, vitéz úr, ezt nézem, né, hogy mi az Isten csudája lehet?

– Ugyan bizony, nem ismeri? Rák az, hugomasszony.

– De már velem ne tréfáljon, vitéz úr, mert ez mász s nem rák!

– De bizony rák, ha mondom!

– Bizony, mász az!

– Ejnye, ilyen-olyan adta, rikkantott mérgesen a huszár, hányszor mondjam, hogy rák!?

– Hát én hányszor mondjam, hogy mász!?! kiabált a szolgáló, s nagy haragjában úgy földhöz csapta a szép virágos kerezi korsót, hogy miszlikbe tört.

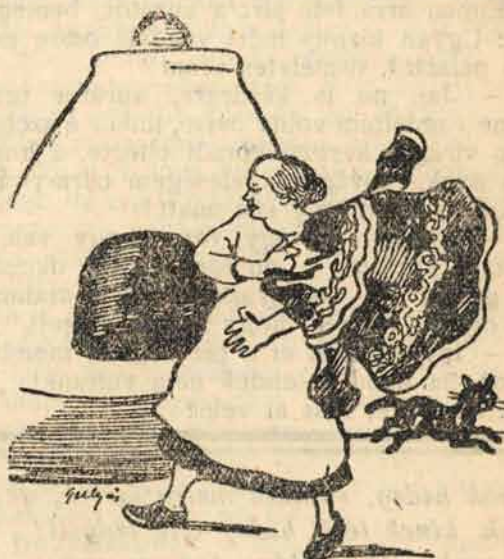
De a huszárnak sem kellett egyéb, lepatlant a lováról, kirántotta a kardját s mondta:

– Így vágja le a nyakamat a barzssai hóhér, ha nem rák! s azzal le is vágta a lova nyakát.

No, most mi lesz? Az lett, hogy hazaszalad a szolgáló korsó nélkül, s rá ripakodik a papné: Hol voltál ilyen sokáig!? Hát a korsó!?

– Jaj, lelköm tisztötös asszony, ne is kérdeje, ne is kérdeje! Ahogy a patakhöz érek, látok a partján egy mászt, nézöm, nézöm, oda jön egy huszár s asszongya, hogy rák az, nem

mász. Addig mondta: rák, hogy mérgegemben a korsót földhöz vágтам, a huszár meg levágta a lova nyakát!

– Ó, te Isten ostobája, te, hát azért tör-

ted el az én gyönyörű kerezi korszómat!? Nosza, lekapta a válláról cifra virágos új bundáját, bedobta az égő kemencébe s mondta:

– Így égessen el engem a tűz lángja, ha mindaketten bolondok nem voltatok!

Közbe hazajön a pap, hallja az éktelen lármát, kérdi: mi baj? s bezzeg elésorolja szép rendibe a papné, hogy mi történt.

Hej, megmérgeződik a pap, amikor ezt hallja, lekapja válláról a palástot, szalad fejszéért, egy-kettőre vissza vele, s szörnyű haraggal kiabálta:

– Így vágjanak össze engem, ha mindahármán bolondok nem voltatok! s miszlikbe vagdalta a drága új palástot.

Éppen arra felé járt a kurátor, bemegy s kérdi: Ugyan bizony mért vagdalá össze ezt a drága palástot, tiszteletes uram?

– Jaj, ne is kérdezze, kurátor uram! Hogyne vagdaltam volna össze, mikor a szolgáló a szép virágos kerezi korszót eltörte, a huszár a lóva nyakát elvágta, a feleségem cifra-virágos bundáját elégette egy rák miatt!

– Bizony, ha úgy van, ahogy van, – mondta a kurátor, – én sem leszek okosabb, azzal gyufát elé, meggyújtotta a pap szalmafedeles csűrét. Bezzeg, hogy a csűr elégett.

– Így égessen el a tűz engem, mondta a kurátor, ha mind bolondok nem voltunk!

Itt a vége, fuss el véle!

*Vannak hideg, vannak meleg szívek, de jaj
Annak, kinek létét hideg szív tengeti!*

Mert csak rövid, silány öröme van

Szorítva kedve, mint az északi

Lakós – rövid, komor napokra.

Kisfaludy Sándor.

Az új ruha.

(A Tücsök-dalok-ból.)

*Egy fordított, vén, nagy kabátból,
Mely így is már jól megkopott,
A szent karácsony alkalmából
A kis funk – ruhát kapott.*

*Mikor próbára felöltötte,
– S mint egy jó öntvény rajt úgy állt –
Könnye is csurgott, úgy köszönte
Az új ruhát, az – új ruhát.*

*Határtalan nagy boldogsága
Az anyjára is átragadt...
Csak én siettem át szobámba,
Hogy el ne sirjam magamat.*

Drosnyák János.

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a kutyákról.)

I.

Tamás: Sokat olvastam azokról a kegyetlenségekről, melyekkel a hódító spanyolok a bennszülötteket pusztították. Az egyik könyvben arról volt szó, hogy még kutyákkal is harcoltak ellenük. Ezt nem értettem. Csak nem úgy használták a kutyákat ellenük, mint például a régi népek a hadi elefántokat?

Apa: Vannak, akik azt állítják, hogy a hódítókkal együtt harcoltak kutyáik is. Bizonyára nagy véredek voltak, melyek lerántották és összetépték a szegény indiánokat. Nem tartom lehetetlennek. A kutyát mindenre meglehet tanítani, jóra és rosszra egyaránt. Olyan lesz, mint a gazdája. Én inkább azt hiszem, hogy a menekülő ellenség kinyomozására használták őket. A véredeknek fontos szerepük volt Amerikában. A szökevény rabszolgákat ők nyomozták ki. Jobban vigyáztak rájuk minden rendőrnél. Alig lehetett előlük elmenekülni. Talán csak az volt a menekülés egyetlen módja, ha a szökevény egy darabig a patak medrében menekült. A víz mellett a kutya elvesztette a nyomot.

Tamás: Én úgy szeretem a kutyát, de ezt a fajtáját ki nem állhatom. Mindig azt kívántam, hogy a menekülők megszabadulhassanak. Szivesebben olvastam olyan történeteket, melyekben a kutyák hűségéről és jóságáról volt szó. Egyszer majdnem sirtam is egy ilyen történetnél. Te olvastad fel. Tudod, Odisszeusz görög király kutyájáról volt szó. Mikor Odisszeusz hazaért, – azt hiszem, jól emlékszem a történetre – senkisem ismerte meg. Veszélyes is lett volna rá, ha felismerik, mert a háza tele volt ellenséggel. Ugy érkezett haza, mint egy öreg koldus. Még a felesége sem sejtette, hogy férje lépte át háza küszöbét. Csak öreg kutyája

tudta, hogy megjött a gazda. Fáradtan, betegesen feküdt már, el volt teljesen gyöngülve, de a hűség új erőt adott neki. Odavonszolta öreg testét gazdájához és lábainál lehelte ki lelkét. Olyan megható ez! Ugy szerettem volna, ha még egy darabig élhetett volna, hogy a gazdája megjutalmazhassa.

Még szivesebben olvastam a bernáthegyi kutyákról, de bevallom, nem tudtam mindent elhinni.

Apa: Nem tudom, mit olvastál róluk, de a csudával határos okosságuk és önfeláldozásuk. A bernáthegyi kolostor nagyon veszélyes vidéken van. Nyáron ugyan nincs baj, de annál borzalmasabb körülötte az ut télen. Ha sűrű, aprószemű hó esni kezd, az utas könnyen eltévedhet, különösen szélviharban, vagy ködben. Belecsuszhatnak egy szakadékba, vagy a lavina temetheti maga alá. Néha csak elfárad, leül pihenni. Ez a legveszedelmesebb. Nincs kedve többé felkelni, megfagy, vagy betemeti a hó. Megnyílnak azonban a kolostor kapui, kilépnek a kapun a hatalmas kutyák. Igen gyakran csak egyedül, hiszen néha olyan borzalmasan dühöng a vihar, hogy ember nem vállalkozhatik az utra. A kutyák nyakán kis palackban erősítő ital és néha enivaló is van. Elindulnak őrjáratra. Ők már ismerik a veszélyes helyeket. Egyenest oda tartanak. Ha lavinát látnak, körülszaglásszák és kikaparják az eltemetett embereket a mély hóréteg alól is. Ha még ereje van az elkinzott embernek, nyugodtan indulhat a kutya után, a legrövidebb uton bevezeti a kolostorba. Ha elgyöngült embert lát, visszamegy segítségért. Sok megható történet maradt róluk fenn. Egyikében-másikában talán van egy kis tulzás, de annyi bizonyos, hogy sok száz ember életét köszönheti nekik. Mikor gyerek voltam, nagyon tetszett nekem egy róluk szóló történet. Egy kis leányról meg egy nagy bernáthegyi kutyáról volt szó. A kis leányt már eltemette a hó, már közelebb volt a tulvilághoz, mint az élethez, amikor a havat taposni kezdte felette a kutya. A fehér hősir megnyílt, de a kis lány nem tudott már talpra állni. Teljesen el volt gyöngülve. Mit csinált vele a kutya, mit nem, azt nem tudjuk, de rövid idő múlva a szerzetesek legnagyobb bámulatára megérkezett a kolostor udvarára, a hátán a kis szerencsétlen leány ült. Letette terhét és rögtön indult vissza a lavinához, mintha arra gondolt volna, hogy a kislánynak bizonyosan volt hozzátartozója, akit ki kell ásni a hó alól. Az ilyen kutyát igazán meg kell becsülni, hiszen egész életében csak jót cselekszik. Sok megható történetet olvashatsz másfajta kutyákról is. Ha nem is kell mindent elhinni, azt megjegyyezheted magadnak, hogy minden állat között a leghivebb. Sok kutya gazdájáért vakon rohan a veszedelembé, sőt életét is feláldozza. Vannak kutyák, melyeket nem lehet megvesztegetni, vigyáznak gazdájuk házára, vagyonára és életére. Ha vadál-

latoktól vagy rablóktól halálos sebet kapnak is, harcolnak addig, ameddig csak mozdulni tudnak. Persze, nem mindenik egyformán hű és okos, de némelyik fajta megérti gazdájának nemcsak szavát, hanem minden mozdulatát is. Olyan némelyik, mint a hű szolga. Két hűséges és okos szeme gazdáján pihen és lesi, várja az alkalmat, hogy leolvassa arcáról a kívánságát.

Tamás: Én már nagyon sokféle kutyát láttam. Még többféléről olvastam. Miért különböznek a kutyák annyira egymástól?

Apa: Bizony, fiam, nagyon különböznek, nagyságban, természetben és arckifejezésben. Sokat kutatták a tudósok ennek az okát. Abban, természetesen, mindnyájan megegyeztek, hogy valaha vadon élt és az ember szelidítette meg. De nem tudták megmagyarázni a nagy különbségeket. Ma azt tanítják, hogy nem egy az eredete a sokféle kutyának. Egyes vidékeken a farkast, más vidékeken a sakált, ismét más tájakon talán a rókát szelidítették meg. Már látom, mit akarsz mondani. Ugy-e, azt, hogy akkor csak háromféle kutyának kellene lennie és nem százfélének. Mindenik nép annak a fajnak fiaiból szelidítette meg és nevelte fel az első kutyákat, amelyik faj az ő vidékén élt. Ennek az lett a következménye, hogy sok-sok évezreddel ezelőtt már többfajta kutya volt.

Tamás: Két dolgot nem értek. Az egyik az, miért változott a farkas, vagy sakál kutyává. A másik kérdésem az, honnan tudod te azt, hogy sok-sok évezreddel ezelőtt milyen kutyák voltak.

Apa: Mind a kettőre válaszolok, fiam. A házban felnevelt farkas-, vagy sakálykölyök egészen más körülmények között nevelkedett, mint vadon élő testvérei. Az elfogott és fogságban nevelt gyermekeken még nem látszott semmi változás, de az unokák már bizonyára alkalmazkodtak az új körülményekhez. Nekik például már nem kellett örökké csatangolniuk, hogy zsákmányra tegyenek szert. Nem kellett menekülniök az erősebb ellenség elől. Az ember táplálékából és az ember oltalma alatt éltek. A hóvihar elől volt hová huzódnjuk. A megváltozott életmód megváltoztatja az állatok természetét és évezredek, néha évszázadok alatt külsejét is. De ha ránézel a kutyára, némelyik ma is határozottan a farkasra, másik a sakálra, a harmadik a rókára emlékeztet. Pedig sok minden történt a sok évezred alatt. Egyik nép sem maradt meg azon a területen, ahol évezredek előtt élt. Mikor vándorolt, vitte magával kutyáját. A kutyafajok aztán összekeveredtek és új fajták születtek. Kutya nélkül egyik nép sem tudott megenni. Ma is el van terjedve a leghidegebb vidékektől a legforróbb tájakig.

De válaszolok a második kérdésedre is, bár azt gyanitom, hogy zavarba akartál hozni. Valószínűleg azt hitted, nem tudom megbizonyítani, hogy sok-sok évezreddel ezelőtt is sokfajta kutya élt. Nagyon egyszerűen megbizonyítom

neked. Már az egyiptomi emlékeken többfajta kutyát láthatunk. Van képünk, amely több mint ötezer éves. Látható rajta agár, aztán görbélábú kutya, olyanszerű mint a tacsók. De van olyan is, amely a mi kopóinkra emlékeztet. Ha a képet nézzük, határozottan megállapíthatjuk, hogy a művész különböző kutyafajokat akart ábrázolni. Vannak persze emlékeink nemcsak Egyiptomból, hanem más helyről is. Ha a művészekben nem biznál, felvilágosítást kaphatnál az alattunk levő rétegekből. A kutyacsontokról lehet látni, hogy évezredekkel ezelőtt már sokfajta élt. A régi írók is megemlékeznek a kutyáról. Leírásaikból látjuk például, hogy egyes vidékek kutyái között lényeges eltérések vannak. Mondhatnék, fiam, még több bizonyítékot is, de ennyit is csak azért mondtam, mert hitetlenkedő arcodat láttam. Jobban teszed, ha nem bizalmatlankodol: én ok nélkül nem mondok neked semmit.

Tamás: Hidd meg, apus, nem bizalmatlankodtam, de mindig tudni szeretem az okokat. Tudom én azt jól, hogy ok nélkül semmit sem mondasz. Azért fordulok mindig hozzád, ha valamit nem értek. A kutyákról például még sokérdeznivalóm van. Szeretném tudni, igaz-e, hogy némelyik kutya nem tud ugatni? Az ilyen alkalmatlan a házörzésre. Jókai egyik elbeszélésében olvastam a néma kutyákról.

Apa: Mikor a spanyolok Amerikába nyomultak, egyes vidékeken néma kutyákat találtak. Az okot én sem tudom. A kutyák nem ugattak.

Tamás: Mi lett ezekkel a kutyákkal?

Apa: Ezek a fajok ma már tisztán nem élnek. Az európaiak vitték magukkal hű állataikat és ezek összekeveredtek az ottaniakkal. Új fajok jöttek létre, amelyek ugatnak. Vannak más vidékeken is néma kutyák. Ezek ugató kutyákból váltak némákká. A kutyák tudniillik néha elvadulnak, csapatokba verődnek és az erdőkben bolyonganak. Egy ilyen vad kutyafalkával nem volna jó találkozni. Szaladni kezdenél, akkor széttépnének. Legjobban megijesztene az, hogy ugatásukat nem hallanád. Ha ilyen elvadult állat kölykét a fogságban felnevelik, újra ugatni kezd. De nem mindenik elvadult kutya vagy vad kutyának az ivadéka felejt el az ugatást. Sok kellemetlenséget és kárt okoznak az elvadult kutyák az embereknek. A juhokat megrohanják. A juhnyáj szétszalad, a szegény bárányok áldozatul esnek. A csordát is szétriasztják, a felnőtt állatokkal ugyan nem birnak, de a borjakat megeszik. A legnagyobb baj az, hogy a bolond juh vagy téhen vakon kiszalad a pusztának, fut, míg kifárad és akkor áldozatul esik, esetleg a szomszomság pusztítja el. Bizony, rossz volna egy ilyen vad kutyafalkával találkozni. Megmenekülhetnél ugyan tőlük, de nem jutna eszedbe a menekülés módja.

Pedig nagyon egyszerű. Az embernek mindig csak arra kell vigyáznia, hogy meg ne

kerüljék. Olyan helyet keres, ahol hátulról támadás nem érheti. Leülhetnél fal tövébe, kihuzhatnál a zsebedből egy könyvet és olvashatnál. A vad kutyát hihetetlenül meglepi és megdöbben a nyugodtan viselkedő ember. Persze, ha a könyv rezegne a kezében és az egész tested reszketne, valamelyik szemtelen közel menne és szemtelenül kirántaná a könyvet a kezedből. Különösen Ausztráliában okoznak nagy károkat a vad kutyák. Dingóknak hívják őket. Pusztítják is méreggel, csapdával, fegyverrel. Nem nagyon birnak vele, mert óvatos és szapora. Legjobb védekezés ellenük a hűség és erős nyájörző kutya. Ha a dingók közelednek, nagy harc keletkezik. Kölcsönösen igyekeznek egymás táborából egyeseket bekeríteni. Kegyelem nincs. Itt foglyokat nem ejtenek. Amelyik belekerült a másik táborába, annak vége. De azért ne haragudjál a dingókra. Ha ennivalót adtak volna az őseiknek nem vadultak volna el. A kölykeiket meg is lehet szelidíteni ismét. Némelyiknek már a fiaiból, némelyiknek azonban csak az unokáiból lesz becsületes házörző kutya.

Tamás: Azt olvastam, hogy Konstantinápoly utcáin is százával járnak elvadult kutyák.

Apa: Ezek nem olyanok, mint a dingók. Az embert nem támadják meg. Gazdájuk ugyan nincs, otthonuk az utca, de mégsem vad kutyák. A város kutyái. A mohamedánok nem bántják őket. Nemcsak itt élnek biztonságban, hanem kelet többi városaiban is. Konstantinápolyban azonban végtelen sokan vannak. Szükség is van rájuk, ők ügyelnek fel a közbiztonságra. A török fővárosban bizony az utcára dobálnak mindenféle szemetet és hulladékot. De nem halmozódik fel. Egy sereg kutya hamarosan megjelenik és minden megehetőt megeszik. Ők az utcaseprők. Azt mondják, hogy egy-egy csapatnak megvannak a maga házai. Ha idegen területre téved valamelyik, az ottaniak megrohanják és csunyán elbánnak vele. Minek is menne el a helyéről? Egy kis honyhulladék minden házból kikerül. Figyel és vár a posztján, mint a rendőr. Közben gondosan megfigyel mindenkit. Különösen az idegeneket. Ezekre gyanakszik, török ruházatu embertől nem fél. De nem bántja az idegeneket sem, ha békében hagyják. Belekötni valamelyikbe, veszélys. Dühbe jön és azonnal segítségégül hívja társait. Meg is védelmezik otthonukat. Az idegen megemlegeti, ha belerugott valamelyikbe. Örülhet, ha a nadrágja árán menekülhet.

*A szerényt később veszik észre,
Mint azt, ki sárt dob a mészre.
Jó sokáig meg nem látják,
Jó messziről elkerülik,
De hogyha egyszer meglátják,
Annál jobban megbecsülik.*

Öcsike tűzoltó-csapatot szervez.

Kedves Nagyapóka!

Mióta Öcsike beteg, újabb nadselü gondolatairól nem értesíthetem. Nem mintha az ágyban nem támadnának minden pillanatban nadselünél nadselübb gondolatai, de hát képzelheti Nagyapóka, hogy vigyázunk rá, mint a szemünk világára és így egyelőre egyiket sem hajthatja végre.

Hanem azért nem kell félni, hogy a Cimbora olvasói nadselü gondolatok nélkül maradnak. Eszembe jut drága másodszülött fiamnak száz meg száz apró cselekedete, amit annakidején meg sem irtam Nagyapókának, olyan csekélységnek tartottam.

Ilyen eset volt például az, amikor a születésnapjára tűzoltó-fölszerelést kapott Boriska barátomtól. Én már előre féltem ettől az ajándéktól s mikor hosszas habozás után mégis csak átadtam Öcsikének (utóvégre nem lophattam el, hogy magam játszam vele) egy álló órahosszat prédikáltam neki, hogy valamiképpen eszébe ne jusson – tüzet gyújtani, amit elolthasson.

Ezt szentül meg is ígérte Öcsike, s én kissé nyugodtabban mentem el az iskolába. Tudja, Nagyapóka, hogy abban az időben nem volt cselédünk. Mielőtt tanítani mentem, fölvettem az ebédet a tűzre, s mire hazajöttem, hát – vagy megfőtt, vagy odaégett, már ahogy a jó Isten akarta.

Ezen a napon is ott fortyogott az ebéd a tűzhelyen, az üres konyhában. Mikor hazaérek, első dolgom a konyhába futni: odaégett-e vagy sem. Így tettem most is. Hát, Istenem, mit látok! A tűzhely hideg, sötét, a konyha tele maró füsttel, a padlón csónakázni lehetne. akkora a víz. Tudja Nagyapóka, hogy koromhoz képest elég értelmes asszony vagyok, hát mindjárt láttam, hogy itt valami baj van. Rohanok a szobába. Siri csend. A gyerekeket kissé megszeppent ábrázattal találok a szobájukban, Öcsi és Andris feltűnő szorgalommal írják a leckéjüket. (Délben! Mászor este kell hajszolni őket!) Hancika zavartan szolja az ujját. Mászor harsány csatakiáltással rohannak eléem, most mintha észre sem vennének.

– No, mi az, gyerekek? – kérdezem. – Hát nem is köszöntök az anyusnak?

A fiuk lassan fölemelik a fejüket és ülve mondják:

– Kezit csókolom.

Hanci felugrik:

– Anyus, én nem oltottam el a tüzet!

– Helyben vagyunk, – gondoltam. Azzal

– minek szaporítsam a szót – megkezdtem a vallatást. Nem tartott sokáig: a fiuk nem tudnak hazudni.

– Az úgy volt, anyus, – mondta Öcsi, – hogy nagyon szerettem volna már egyszer

igazi tüzet oltani a fölszereléssel. De te nem engedted, hogy tüzet gyújtsunk. Hát kinéztem a konyhába és azt gondoltam: milyen jó volna, hogyha az ebéd már megfőtt volna és el lehetne oltani a tüzet. Legalább nem égne oda semmi.

Szimatoltam, szimatoltam; nagyon jó szaga volt az ebédnek. – Eh, ez bizonyosan készen van már, – gondoltam magamban. Azzal be mentem...

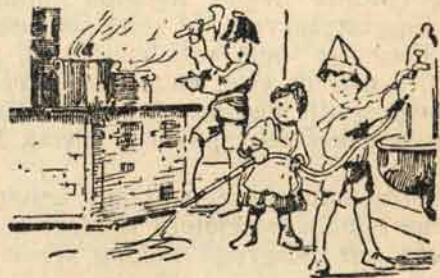
– Én mindjárt mondtam neki, – vágott közbe Andris, – hogy ebből baj lesz.

– De azért te is vele mentél oltani, ugy-e? – kérdeztem.

– Igen. Mert ha a baj így is, ugy is megvan, hát legalább én is hadd játszam a tűzoltó-fölszereléssel.

– És Hancikát miért vittétek magatokkal?

– Hogy ne féljen szegényke egyedül a szobában, – mondta Öcsi. – Hát, szóval, anyus, – folytatta, – úgy volt, hogy Andrisnak odaadtam a sisakot meg a csákányt, én papiroscsákót tettem a fejemre és a trombitát fújtam, hogy minden kocsi félre álljon az utunkból, Hanci pedig a csövet hozta utánunk és torkaszakadtából kiáltotta: – Tűz van! Tűz van!

– Jó, hogy az egész ház össze nem szaladt, mondtam én.

– No bizony, nagy baj is lett volna, – felelte foghegyről Öcsi. – De hagyd már, anyus, hogy befejezzem, ne szólj mindig közbe. A konyhában kinyitottuk a tűzhely ajtaját... olyan szép volt, mikor a láng kicsapott belőle! Aztán a cső végét odacsavartuk a vízvezetékhez... Én megindítottam a vizet. Aztán mind a hárman fogtuk a csövet... Mert tudod, anyus, mi a legjobb a tűzoltásban?

– Nem.

– Hát először is a trombitálás. Az a legeslegjobb. De aztán a csőfogás.

– Helyes. Hát eloltottátok a tüzet. De mért kellett egész árvizet csinálni a konyhában?

– Mert mikor a tűz már elaludt, mindenki maga is akart még locsolni a csővel.

– Én mondtam, – szölt Andris, – hogy mindenki csak egyszer locsoljon, de leszavaztak. És ha a többiek háromszor locsoltak, hát én sem engedhettem, hogy megrövidítsenek.

– Jól van, most már mindent tudok. Hát köszönöm, hogy nem égettétek oda az ebédet. Jutalmul meg szabad enni hidegen. Azonfelül

Andris meg te rendbe hozzátok a konyhát. Értettétek?

– Igenis, – mondta a két fiu. Azzal indultak is kifelé. (Nem azért mondom, mert az én fiam, de nagyszerű gyerekek, higgye el Nagyapóka!)

Hancika ezalatt hallgatott és szopta az ujját. Most kivette a szájából és a világ legtermészetesebb hangján kérdezte:

– Anyus, hoztál nekem cukrot?

... Ezzel zárom leveletem és maradok Nagyapókának szerető menyé

Öcsike anyuskája.

Egy szegény fiu története.

– Irta: Dánielné Lengyel Laura. –

(Folytatás.)

XII.

Agoston Ferenc büszkén és boldogan nézte gyámfiának fejlődését. A jólelkű nemesérszésű, szorgalmas, becsületes gyermekből kiváló férfi lett.

Kiváló nagy ember, ki egyre feljebb, feljebb emelkedett az életben. Mindenki ismerte, szerette, tisztelte nevét. Agoston Ferenc már 90 éves aggastyán volt, de soha senkinek boldogabb öregsége nem volt, mint neki. Zádor Mihály ott maradt vele, mikor megházasodott. Feleségével együtt hűséges gyermeke volt mindig s gyermekei nagyapókának hívták Ferenc bácsit.

Az öreg ember részt vett egy ünnepélyen, amit Zádor Mihály tiszteletére rendeztek, mikor államtitkár lett. Ragyogó boldog arccal ült az asztalfőn.

Egy pár év és minster lesz belőle, – hallotta Agoston jobbról-balról. De bánta is ő mindezt. Ő boldog volt attól az órától kezdve, hogy a kis ájult, dermedt Zádor Misit behozta karjain, azóta csak öröm és boldogság volt a házban mindig.

A kis Misi most ott ült mellette, mint komoly, ünnepelt, nagy ur. Isznak egészségére, felköszöntik, ő is felel üdvözlőinek, de aztán megint csak gyámapjához fordul:

– Tudja mire gondoltam most, Ferenc bátyám?

– Mire fiam?

– Hogy a vén József most motyogja Erzsóknak, mint ijedt meg tőlem, mikor a kert alatt a hóban megtalált, Erzsók meg nagyot kiált az öregre.

– Hallottam már ezerszer, ne kezdje megint előlről kegyelmed!

– Nagy bolond vagy te Misi, szölt Ferenc bácsi jóízűt nevetve.

A többiek érdeklődni kezdenek a jó kedv okáról és az állam titkár ur bizony nem röstelli elmondani, hogy mint bolyongott éhesen, fázva, azon a szörnyü februáriusi napon. Mint esett össze az Agoston Ferenc küszöbe előtt, hogy került be a házba és mi mindent köszönhet ő gyámapjának? Agoston Ferenc néhányszor közbe akar szólni, de az államtitkár ur érces hangon folytatja:

– Mindenemet, amim van, mindazt ami vagyok, amivé Isten kegyelméből válhatok, köszönöm az én kedves gyámapámnak, Agoston Ferencnek. Köszönöm neki a legfőbb jót, a legnagyobb kincset, a legértékesebb vagyont, mivel halandó ember birhat, köszönöm neki, hogy becsületes emberré nevelt.

Nagy éljenzés hangzott fel a Zádor Mihály felköszöntőjére s mindenki sietett koccintani az öreg 90 éves Agostonnal, ki boldogan, meghattottan, könnyes szemmel mondta:

– Én pedig köszönöm Isten kegyelmé-

nek, hogy ezt a szép napot megérhettem, Köszönöm, hogy megajándékozott legnagyobb kegyével: egy hűséges, tiszta szívű fiú, az én Misi fiam, igaz benső, gyermeki szeretetével.

Sürgönyök jönnek, felbontják, elolvassák és Zádor Mihály mosolyogva nyújt át egy sürgönyt az öreg urnak:

– Olvassa Ferenc bátyám.

Az öreg ur fölteszi szemüvegét és lassan betüzi ki:

„Szerető baráti szívvel üdvözl Borsos István“

– Igen-igen. – mondja elmélázva Agoston Ferenc, – ennek nagyon örülök. Pistából derék, jóra való, becsületes ember lett. – Ha válaszolsz neki, hát ird meg, hogy keressen fel, örömmel látom.

Koccintanak és meleg benső szeretettel simult össze a lelkük. S a nagy társaságban nincs egyetlen ember, ki tiszta, őszinte szívvel, boldogságot ne kívánna nekik.

XIII.

Bár a lelkes ünnepségnak csak éjfél után lett vége, Zádor Mihály már korán bent volt hivatalában. Alig volt ott fél órát, mikor a szolga belépett.

– Méltóságos uram, egy szegény asszony akar mindenáron bejönni. Azt mondja, fontos beszéde van a méltóságos urral.

– Hát csak eresse be, – intett Zádor Mihály, kihez minden szegény kérelmező hamar bejutott s a ki mindig szívesen segített ügyükön-bajukon, ha módja volt rá.

Az ajtó kinyílt és egy kopott ruhás öreg asszony lépett be rajta. Lesütött szemmel jött az íróasztalig s ott hirtelen megállt.

– A méltóságos ur talán már meg sem ismer, pedig atyafia volnék. Nem tudom emlékszik-e még Borsos Sándornéra, a jó Tilda néniére?

Zádor Mihályban egyszerre hihetetlen gyorsaságban elevenedett meg a mult kinzó, keserves emléke. Elsötétült az arca és akaratlanul is nyers és kemény lett a hangja.

– Mindenre emlékszem. És most mivel szolgálhatok?

Borsosné megrettent a kemény hangtól.

– Istenem, méltóságos ur, még most is haragszik rám azért a kis hibáért. Nem rosszakaratból történt... Nagyon megbántam én azt! Mikor elküldtem a háztól, majd megrepedt a szívem, egy óra mulva már ki is indultam a keresésére, de hiába, nem leltem már sehol.

Zádor Mihály jól látta, hogy az asszony hazudik, ám haragja elmúlt, inkább valami mélységes szánalom fogta el a nyomorult lelkü emberek iránt.

– Hagyjuk a multat. Beszéljünk látogatása céljáról.

– Ha a méltóságos ur olyan szíves volna

valamivel segíteni rajtam. Az uram, a szegény drága jó uram meghalt. Laci fiam kint van Amerikában. Elüldözték innen a rossz emberek. Mindenféle csuf dolgot fogtak reá szegényre. Kiment, itt hagyta a gonosz embereket.

– És Pista? – érdeklődött Zádor Mihály.

– Pista lent lakik Erdélyben. Megházassodott, az apósa földjén gazdálkodik. Küld is nékem valamit, de bizony öreg napjaimra sokat kell nélkülöznom.

Sirva fakadt és Zádor Mihály nyugodt, komoly hangon mondta:

– Szedje össze magát, én gondoskodni fogok magáról. Nem akarom, hogy étlen, hajlék nélkül bolyongjon az utcán, mert én tudom, hogy az milyen keserves dolog. Adja ide a címét és minden hónap elején kap a postán annyit, hogy szerényen megélhet belőle. Aztán semmi köszönet, semmi hálálkodási jelenet, nem szeretem a komédiát, Isten megáldja!

Borsosné távozott, hogy otthon örömtelten és büszkén eldicsekedje a szomszédoknak.

– Semmi baj. Gyámfiám, az államtitkár ur gondoskodik rólam bőven. Igaz, hogy ez kötelessége is, hiszen én nevelttem, én gondoskodtam róla nélkülem az utcán pusztul el. Bizony, az én kenyeremen nőtt ilyen nagy urrá, illő is, hogy hálás legyen hozzám!

A szomszédok helyeslőleg bólintottak s bár az utóbbi időben már mindenki megvonta tőle a kölcönt és hitelt, most újra adtak neki. Borsosné fel is használta a hirtelen megnyílt segély forrásokat. Annyi adósságot csinált hirtelen, hogy Zádor Mihály három havi segélye sem bírta pótolni.

Am, Zádor Mihály már mindezzel nem törődik, vidám szívvel, emelt lélekkel csenget be a hüvösvölgyi villa kapuján. A nagy gesztenye fák barátságosan bólingatnak feléje. S ő megáll egy pillanatra, mosolyogva, emelt fővel néz körül, vajjon mit lát maga előtt? Egy ájult, dermedt kis fiút, amint az öreg ember magával viszi ölében. Madárcsicsergés hangzik feje fölött. Felnéz és elmosolyodik. Mintha egy fehér, puha édes kéz lebegne itt a levegőben, régen sirba fekvő édes anyjának a keze, ki valaha ide vezette, ki minden lépését megáldotta.

A verenda ajtaja kicsapódik. Két kis barna fiú és egy szőke fürtös leány fut eléje kitért karokkal. Versenyeznek, hogy ki ér előbb oda apához.

Ott vannak már mind a hárman s az apjuk szeretettel hajlik le hozzájuk, míg az uton lassan sétál lefele az öreg Agoston Ferenc bácsi a fiatal Zádor Mihálynéval. Már messziről mosolyognak, integetnek. Sietnének ők is, de az öreg ur lábai már nem olyan fürgék. Zádor Mihály felesége meg gyöngédségből és figyelemből az öreg ur mellett marad.

Zádor Mihály sietve megy elébük s bent a konyhában most meséli a vén József az öreg Erzsóknak vagy ezredszér:

– Mert én úgy megijedtem tőle, mikor a kapu előtt ájultan, dermedten feküdt, hogy a világ sűrű kincséért hozzá nem nyultam volna. A nagyságos ur hozta be az ölében, Erzsók...

– Tudom, tudom, – bólint a szakácsné, – hiszen elmondta már kelmed egy párszor... De nézze, ott jönnek a lelkeim, hát nem lett volna kár, ha akkor azon a februári éjszakán a nagyságos ur az ájult fiút be nem hozza?

– Szent Habakuk segíts! Hát hiszen azóta van öröm, boldogság a házban. Áldassék érte a jó Isten neve!

– Ugy van. Most legalább jól beszélt kend. De hadd szűrjem le a levest. – Mert igaz, hogy erősen nagy, hatalmas ur lett a félig megfagyott kis fluból, igaz, hogy én is csunyán megöregedtem, de ki tehet róla, hogy ma is csak az öreg Erzsók leve-se izlik neki, senki másé. Hallja kegyelmed! Nem kell a mi méltóságosunknak senki főzte, csak az enyém! Hát most menjen az utamból, mert nem akarok szégyent vallani az ebéddel!

József ment is a veranda felé. A gyermekek, amint meglátták, rögtön rárohantak.

– Józsi bácsi, hogy is volt? Hol feküdt az édes apa? Mit mondott maga Ferenc bácsinak?

– Szent Habakuk, hát az úgy volt...

Zádor Mihály mosolyogva int feleségének, Ferenc bácsinak és bemennek a szobába. A gyermekek azonban kint maradnak és hallgatják az öreg József meséjét... Hallgatják olyan érdeklődéssel, mintha még soha sem mondta volna el az öreg József. Könnyeznek, sirnak, sajnálják apát, aki akkor éhes volt, fázott, aztán ujjongva ugranak bent a nagyapóka nyakába, aki ölében vitte be apát és a saját meleg ágyába fektette.

Bizony, ma már nem bírnám a karomon behozni, – tréfálkozik Agoston Ferenc, – azért is jó, hogy már otthona s enni, inni valója van s nem csavarog éhesen, rongyosan az utcán...

Ezen aztán lehet nevetni! Hát még mikor mind a három egyszerre akar a nagyapóka ölébe mászni, ám a szigorú apa hamar rendet csinál.

– Egyik a másik után! Nehezek vagy-tok, lánchordta csunya gyermekek!

A gyermekek nevetve állnak egymás mellé, az öreg nagyapóka feléjük nyújtja kezét.

Egyik a másik után... egyik a másik után... Hogy a jó Isten áldjon meg benneteket édes gyermekeim! Adjon anyátoknak, apátoknak annyi örömet bennetek, mint amennyi örömöm nekem volt vele, az én édes jó, hűség Misi fiammal! (VÉGE.)

Itt a tavasz,

s vele az új évnegyed is. Akinek lejárt az előfizetése, újítsa meg idejében, ha tovább is olvasni akarja a „Cimborá“-t. Hétről-hétre változatosabb, tartalmasabb, szebb legyen a ti kedves ujságotok: erre törekszik Elek nagyapó. Ebben a munkában ti is részt vehettek azzal, hogy mint eddig, ezután is lelkesen ajánljátok az ujságot barátaitoknak.

Az új negyedben *Kertész Mihálytól*, a *Senki Tamás történetének* jeles írójától közlök hosszabb, igen érdekes és tanulságos elbeszélést.

Szökés a teknőben címe az elbeszélésnek. Két kicsapott diák kalandjairól van szó, kik a Tiszán indulnak világgá.

Tamás tovább folytatja tanulságos érdeklődéseit, *Öcsike* pedig kacagtató „nadselü“ gondolatait. Nagy gondom lesz rá ezután is, hogy kisebb és nagyobb gyermekek egyaránt találjanak olvasni-valót a Cimborá-ban. Azt irtam újévkor: „ha valaha, most igazán kívánatos, hogy legyen egy közös találkozó helye

minden erdélyi gyermeknek, kor-, nem- és felekezeti különbség nélkül“. Örömmel állapítom meg, hogy már is nagy és lelkes sereg gyűlt össze Elek nagyapó táborában, s itt sereglettek össze Erdély írói is, kik boldogok, hogy köztetek oszthatják szét szívük, lelkük legdrágább kincseit.

*

A *Cimborá* előfizetési ára: negyed-évre 40, félévre 80, egész évre 160 leu. Az előfizetés postautalványon, a kiadó címére: „*Szabadsajtó*“ *könyvnyomda és lapkiadó részvénytársaság, Szatmár küldendő, de elfogad a Cimborára előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.*

Mutatványszámot, kívánatra, ingyen küld a kiadóhivatal.

*A munka a lelket nemesíti,
Bár a kenyeret megédesíti.
Ki dolgozik, édes a pihenése,
Édes az álma, az az ébredése.*

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, u. p. Nagybaczon, Háromszék megye küldendő, s akkor idejében kaptok választ! A levélírás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kett, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

Csőregi Feri (Kolozsvár). Tisztán szerencse dolga: nyerhetsz akár minden sorsolásnál. Tökmag király öfelségének tolmácsoltam „alattvalói hódolatodat” s öfelsége „legmagasabb megelégedésének” adott kifejezést. — **Márian Mária** (Dés). Örömmel látlak unokáim serregében. Szép és helyesírásod dicséretet érdemel. — **Ajtay Laci** (Dés). Mind a négy rejtvényed sorra kerül. Azt igen okosan teszed, hogy egy levélben több szám rejtvényének a megfejtését küldöd. A takarékoság nem fősvénység, de dicséretes erény. — **Iffy Kovács Dénes** (Szászféregyén). Heti 36 óra! Bizony elég ez egy negyedik gimnazista diáknak. Így nem csodálom, hogy idáig nem irtál. Annál inkább örvendek, hogy veled is és gondos, szép írással is megismerkedtem. S megtudtam, hogy Tamás érdeklődései, Öcsike nadselű gondolatai, Egy szegény fiu története „és egyáltalán a Cimbora kedves elbeszélései és meséi nagyon megtetszettek” neked. Hogyne írnam és szerkeszteném ifjú kedvvel a Cimbora-t, amikor mindenfelől a szeretetnek, a megbecsülésnek e megható hangjai szállnak Kisbaczon felé! — **Iffy Sztójka László** (Dés). Rejtvényeid egy része sorra kerül. A kiadó bácsi ezután a te címre s nem Kató nővéred nevére fogja küldeni az ujságot. — **Fodor Jancsi és Laci** (Kézdivásárhely). A kiadó bácsi külön levélben kértem, hogy küldje meg neked a 46. és az 1. számot, bizonytalannal meg is kaptad ezeket. A nagy tetszésből látom, hogy édesapátok nagy örömet szerzett nektek a Cimbora megrendelésével. Ne feledjétek, hogy nem közönséges áldozat ez ma a szülék részéről. De látom leveletek nemés hangjából, hogy érdemesek vagytok erre az áldozatra. A rejtvény jönni fog. — **Wasserstrom László** (Dés). Természetes, hogy részt vehetsz a sorsolásban, minthogy idejében beküldted a rejtvényt. Ha édesapád nem írja, hogy IV. elemista vagy, gimnazistának vételek volna az írásod után. Hát csak lássam mennél többször e gondos, szép írást. — **Fosztó Olga és Déneske** (Vizakna). Röviden irtatok, de gondosan, s a hibát a számrejtvényben megtaláltatok pontosan. Szeretettel gondolok rátok. — **Gáspár Gyula** (Marosvásárhely). Mondom, hogy a ti szobátokban csakúgy terem a vers. Gátfalvy 60-at irt, te 50-ét ebben az évben. Ennyi vers írása mellett csudálkozom, hogy kétszer feleltél egyszerre a németből, viszont nem csudálkozom, hogy a bélyegeket elfeledted a leveledről. No de se baj, több is veszett Mohácsnál. A számrejtvényed sorra kerül. — **Peintler Jolánka és Pistuka** (Kolozsvár). A ti levelezőlapotokon sem volt bélyeg. Meg is büntették érte szegény nagyapót. De nektek is csak azt üzenem: több is veszett Mohácsnál. — **Torday Adél** (Lupény). Hát csak olvasgasd három éves öcsikédnek is a nekivaló verseket és meséket, mert nekem az ilyen apró emberekre is van gondom. Öcsike most nyolc éves. Levélben is szívesen válaszolok, ha olyasmit kér-

dezték, mire csak levélben lehet válaszolni. — **Salamon Sándor** (Szilágycsehe). Ezt a rejtvényt már többen kitalálták. Ha csak egy Salamon Sándor van Szilágycsehe, bizonyosan tévedésből megy két példány e névre. — **Szabó Juliska** (Rójahida). Te is beszegődöl unokáim közé, ha szívesen fogadlak. Hogyne fogadnálak szívesen, amikor oly szépen írsz s oly ügyes rejtvényeket csinálsz. Mit irjak Öcsikéről? Csak azt irhatom, hogy igen kedves, melegsívű fiu. A többit hétről-hétre megirattja az ő „nadselű” gondolataiban. — **Szabó Iluka** (Rójahida). Három kilométerre van tőletek az iskola, tehát otthon tanulsz. Akárhol tanulsz, jól tanulsz: látom ezt szép és helyesírásodon. Rejtvényeid sorra kerülnek. — **Kovács Éva** (Kolozsvár). Folyton számolod a napokat, mikor jön a Cimbora. S addig számolod, hogy megjön, úgy-e? Gondolod, hogy Pista öcséd utánozni fogja Öcsikét? Nem baj az, csak jól utánozza. Az *Egy szegény fiu történetét* méltán szereted. — **Grósz testvérek**. Természetesen, az az ára a Senki Tamás történetének, amely a hirdetésben olvasható. A 3. számot megjátok. — **Müller Anita** (Nagyenyed). Akár mind a négy szám rejtvényét küldheted egyszerre. Ezzel sok pénzt takarítasz meg. Legjobb, ha tollal rajzolod meg a képrejtvényt. Ha oly jól rajzolsz, mint ahogy írsz, valószínűleg sikerül neked. — **Dunky Laci** (Kolozsvár). No, a manduláddal legalább nem lesz többé bajod, ha Koleszár doktor bácsi kivette. Egyébbel se legyen, szívből kívánom. Mire ez üzenetet olvasod, remélhetően itt is egészen kitavasodik. — **Puskás Pistuka** (Gyulafehérvár). Őszinte részvétellel értesülök édesanyád levélből, hogy beteg vagy, de remélem, a tavasz meghozza az egészségedet. A 3. és 4. számot elküldi a kiadó bácsi s egyben arról is értesít, hogy meddig fizetett elő a kedves nagynéni. Édesanyádnak, ki oly meleg szeretettel emlékezik meg Elek nagyapó tolláról s oly sok jót kíván nekem, áldott kezét csókolod meg helyettem. — **Lakatos Juliska, Icuka, Lacika és Lajcsika** (Székelyhid). Hiszen, ha arrafelé járok, okvetlen meglátogatlak, már csak azért is, hogy eljátszátok az én nótámat. Az én legkedvesebb nótám több mint negyven év óta: „Csak egy kis lány van a világon”. — **Ignác Rózsi** (Fogarás). A pályaválasztás az élet egyik legnehezebb kérdése. Hogy mit gondolok a te esetedben, azt levélben írom meg neked, kedves, hűséges unokám. — **Pataky Pál** (Buzásbocsárd). Most küldött rejtvényeid is jók. Minden rejtvény a beérkezés sorrendjében jön. — **Szappanyos Pálma** (Nagybánya). Hivatalba jársz, tanulod a gyorsírást és a könyvvitelt, de azért szívesen olvasod a Cimbora-t, nagyon tetszik ez *Egy szegény fiu története* és Öcsike nadselű gondolatai. Ritka nagy örömmel olvasom ezt a vallomást, mert amellet tanuskodik, hogy nemcsak okos, de *egészséges lelkű* leány is vagy. — **Weisz Bözsi** (Medgyes). Emlékszem, hogy válaszoltam a leveledre. Az egyik rejtvényedet közlöm, a másikat, ha figyelemmel olvasod üzeneteimet, tudni fogod, mért nem közlöm. — **Tóth-lipesei Fabricius Ágost** (Székelyhid). Feldobogott a szíved, amikor üzenetemet olvastad, s örülsz annak, hogy a nyáron közel leszel hozzám, mert Segesvárra mégy tanulni. Akkor lennél csak igazán közel hozzám, ha egyszer átrándulnál Kisbaczonba. Hát bizony jó sok munkát adnak az unokáim, de örömmel

végzem e munkát, mert látom eredményét a ti meleg ragaszkodásokban. – *Parádi Erzsé és Elek* (Dés). A kiadó bácsi ezentúl a ti nevetekre küldi az ujságot. – *Oszaczkj Elemér* (Nagyszalonta). Amíg Tökmag őfelsége ki nem huzza a nevedet, addig nem kaphatsz jutalomkönyvet. – *Jancsó Dezső* (Kézdivásárhely). Hugod helyett, akinek éppen zongoraórája volt, beküldted a megfejtést, de az ő nevérol megfelekedtetél. Már most a te neved fog a kalapba kerülni, ha a sorsolásig meg nem irod nevével vagy ő meg nem írja. – *Hamar Ferenc* (Margitta). Tiszta egyes bizonyítványod volt még mindig. Szóval: Margittán is székely – a székely! – *Köszegi Ferenc* (Marosvásárhely). Igazad van, az írásod nem szép, de megszépül, ha lassabban és gondosabban írsz. Jó erre vigyáznod, mert különben úgy elapródodik az írásod, hogy végül magad is alig tudod olvasni. Egyébként: Isten hozott unokáim közé! – *Babuczay György* (Szilágysomlyó). Nem is tudnál másként szólítani, mint kedves Elek bácsimnak, annyira szeretsz. Ennél szebb mondatot nem írhattál volna le. Rejtvényeid közül kettő sorra kerül. – *Varga Lajos* (Kémer). A Jó Pajtás után a Cimborában találkozunk. Mindketten örülünk a találkozásnak. A kiadó bácsi elküldi a postautalványt. – *Erdős Palika* (Szatmár). Még csak első osztályos vagy s máris oly szép az írásod! Nagy öröme lehet benned édes jó anyádnak, kinek szép verseiből látom, mennyire szeret téged. – *Kovrig Emmi és Edith* (Torda). Helyesírásod alapján lehetnél negyedik, sőt végzett polgárista is, nem első, de volnál bár végzett, mégis megüzenném a kiadó bácsinak, hogy a te neved meg többi leányunokám neve után is hagyja el az „önagysága” címzést. Legszebb címzés: egyszerűen a név. Azon, hogy a négy elemiben is, meg most is tiszta kitűnő a bizonyítványod, írásod után nem csudálkozom, s te se csudálkozzál, ha örömmel látlak unokáim seregében. Sajnálom, hogy Edith hugod betegsége miatt nem járhat iskolába, de ha nagyokat nevet Öcsike nadeselű gondolatain, ez már a gyógyulás jele. Remélem, meggyógyul a főszereplő is s majd eljátszhatjátok Jancsi és Juliská-t. A kiadó bácsi, ha megvannak még, elküldi nektek a mult évi 1, 2, 5, 8–28, 32 33. számokat. – *Bogdán testvérek* (Marosvásárhely). Megkaptátok az 1. számot. Leveleteket különben megküldtem a kiadó bácsinak: az előfizetés dögában ő intézkedik. – *Kovrig Emma* (Kolozsvar). Abban előre bizonyos lehetsz, hogy Palinak nem fog sikerülni a bosszúállás. Nem oly könnyű túljárni az Öcsike eszén. A rejtvényed sorra kerül. – *Szabó Zoltán és Gyurka* (Mármarossziget). Magyarul is írjátok meg máskor a városotok nevével. Sőt elég nekem, ha csak magyarul írjátok. – *Gáspár Gyula* (Marosvásárhely). Örvend Tökmag király is, hogy egyik leghűségesebb olvasóm nevével huzta ki a kalapból. A számrejtvényed sorra kerül. Olvastam a Barázdá-ban megjelent verset. Megérdemelte a közlést. – *Kovács Éva* (Kolozsvar). Ha még szebben és még rendesebben szeretnél írni, akkor ez meg is fog történni, mert ehhez csak erős akarat kell s ez, úgy látom, meg van benned. Remélem, addig próbálgatod, hogy édesapád is jónak fogja találni a rejtvényeidet. Nagy öröm lesz az! Hiszen, ha rajtam állana, még azt is megtenném érettetek, hogy hetenként kétszer jelenjen meg a Cimborá, de örvidenünk kell az egyszeri meg-

jelenésnek is. – *Kovács Lajos* (Ditró). A rejtvények megfejtésével nem késtél le, de a rejtvényeddel le. Több mint 30 esztendeje szerkesztek gyermekujtságot (Az én Ujságom, Jó Pajtás) s legalább százszor találkoztam azzal a képrejtvénnyel, melynek az a megfejtése: „A torontáli levélhordó felakasztotta magát.” Hagyjuk szegényt: nyugodjék békében. Leveledet elintézés végett továbbítottam a kiadó bácsinak. – *Izsák Ferenc és László* (Marosvásárhely). Azért, mert eddig az édesapátok nevére járt az ujság, írhattatok volna nekem. A kiadó bácsi ezentúl a ti nevetekre (Kemény Zsigmond-utca 11.) fogja küldeni. Rejtvényeidet sorra kerülnek, Lászlónak pedig kívánom, hogy mielőbb gyógyuljon meg a szeme. *Herskovits Olga és Sándor* (Szinérváralja). Örvidenek a bemutatkozásnak. Tehát II. gimnázista magántanulók vagytok. Akkor lesz is ott valaki, aki megtanítson a számrejtvény megfejtésére. A ti rejtvényeidet közül az első sorra kerül. – *Breiner Viktor* (Kolozsvar). Nem irtad meg, hogy melyik szám rejtvényeit fejtetted meg, de úgy látom, egyik szám rejtvényeire sem talál. A „Palace” kávéházba bizonyosan járnak ujságíró bácsik, kérd meg szépen valamelyiket, s egy-kettőre bevezet a rejtvényfejtés titkaiba. – *Schwartz Ilona* (Kolozsvar). Alig várod a következő Cimborát, hogy megfejthessed a a többi rejtvényt is. Nem csudálom, mert a rejtvényfejtés kellemesen szórakoztató foglalkozás. – *Dömsödi Gizike* (Nyáradszereda). Szép leveled mélyen meghatótt. Régi hivem vagy a könyveim utján, s hűséges szeretetedet erősíti a „tartalmas” Cimborá, mely szórakoztat és nevel is titeket. Hát csak ajánld ismerőseid körében kedves ujságodat: mennél többen olvassátok, annál nagyobb kedvvel szerkesztem s számról-számrá fog gyarapodni tartalmassága. A rejtvények nagyrésze sorra kerül, a kiadó bácsi pedig neved után törülni fogja az „önagyságát”.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvény.

– Beküldte: Salamon Sándor. –

T & ra

Régi felirat.

– Beküldte: Dömsödy Gizike. –

CIC IAM AGA SER ENC S EIE
NEC COV AT SA